

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3433/2020. (XII. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülbírálati bíróság Pfv.VI.21.772/2018/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kodela Viktor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.VI.21.772/2018/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Járásbíróság 10.P.22.483/2017/24. számú ítéletére, valamint a Debreceni Törvényszék 2.Gf.41.015/2018/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság pályázatot írt ki egy hortobágyi Natura 2000 országos jelentőségű természetvédelmi terület haszonbérbeadására. Az indítványozó pályázatát az elért pontszámok alapján másodikként rangsorolta az értékelőbizottság; a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság pedig a pályázaton nyertes polgári jogi társaság tagjaival kötötte meg a haszonbérleti szerződést. Az indítványozó pert indított a nyertes pályázat érvénytelenségének megállapítása iránt, mely eljárásban a Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.113/2016/4. számú ítéletével megállapította a nyertesnek nyilvánított pályázat és az annak alapján megkötésre került haszonbérleti szerződés érvénytelenségét.
- [3] Hivatkozással arra, hogy a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság jogszabálysértő módon nyilvánította nyertesnek az érvénytelen pályázatot, illetve arra, hogy ezt követően a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság nem nyilvánította nyertessé az indítványozó pályázatát és nem az indítványozóval kötött haszonbérleti szerződést, annak a rangsorban következő, érvényes pályázata alapján, az indítványozó a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság ellen kártérítés iránt indított pert, melyben a kár összegét a pályázattal érintett terület után a 2015. évre járó területalapú támogatás összegében és annak kamataiban határozta meg. A Debreceni Járásbíróság 10.P.22.483/2017/24. számú ítéletével kötelezte az alperes Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot a kártérítés megfizetésére, tekintettel arra, hogy azáltal, hogy az alperes egy érvénytelen pályázatot fogadott el nyertesnek, az indítványozó elesett attól a lehetőségtől, hogy a pályázattal érintett birtoktestek vonatkozásában haszonbérleti szerződést kössön az alperessel, és ezt követően pedig területalapú támogatást igényeljen. Az alperes fellebbezése alapján másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék 2.Gf.41.015/2018/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.
- [4] Az alperes Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Pfv.VI.21.772/2018/6. számú ítéletével a Debreceni Törvényszék jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét pedig megváltoztatta és a keresetet elutasította. A Kúria megítélése szerint az eljáró bíróságok az ügy elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatták, de a tényállásból nem megalapozott jogi következtetést vontak le. A Kúria egyrészt kiemelte, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 18. § (2) bekezdése alapján az alperes igazgatója mérlegelési jogkörében eljárva el is térhetett az értékelőbizottság által javasolt sorrendtől, ezért a rangsor nem értelmezhető akként, hogy az érvénytelenné nyilvánított pályázat hiányában bizonyosan a második helyen végzett indítványozóé lett volna a nyertes pályázat. Másrészt, a Korm. rendelet 23. § (1) bekezdése csak azt rögzíti, hogy a pályázatot a pályázat nyertesével köti meg a szerződést, de sem a Korm. rendelet, sem más jogszabályok, sem pedig az irányadó bírói gyakorlat nem írnak elő szerződéskötési kötelezettséget, így még a nyertessé nyilvánítás tényéből sem vezethető le szerződéskötési kötelezettség. A Kúria éppen ezért úgy ítélte meg, hogy az alperes Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság azon mulasztása, hogy az érvény-

telenné nyilvánítást követően nem kötött szerződést a második helyen rangsorolt indítványozóval, nem volt jogellenes, jogellenesség hiányában pedig kártérítés sem állapítható meg.

- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszát, kérve a Kúria Pfv.VI.21.772/2018/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését a Debreceni Járásbíróság 10.P.22.483/2017/24. számú ítéletére, valamint a Debreceni Törvényszék 2.Gf.41.015/2018/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, tekintettel arra, hogy a támadott bírói döntések álláspontja szerint sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [6] Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria ítélete az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jogba ütközik, mivel az az indítványozó kártérítési igénye érvényesítésére vonatkozó jogalapot jogszabályellenes indokolással elvonta, mikor megállapította: az alperesi igazgató az értékelő bizottság által meghatározott pályázati sorrendtől függetlenül dönthet.
- [7] Az indítvány szerint a Kúria ítélete azért okozza az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, mert a Kúria a Korm. rendelet 18. § (2) bekezdésében foglalt kötelező eljárási szabály mellőzésével, kizárólag a 18. § (1) bekezdése alapján, az első- és másodfokon hozott ítéletek felülmérlegelésével hozta meg jogszabályellenes döntését. Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal ellentétes, hogy az eljáró bíróság az adott ügyben releváns jogszabályhelynek csak az egyik, a bíróság döntését alátámasztó részét veszi figyelembe, a másik, a bírói döntéssel ellentétes tartalmú részét pedig negligálja.
- [8] Végül, az indítvány szerint a Kúria ítélete az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogot is sérti, mivel a Kúria a kereset elutasításával elvonta az indítványozótól a pályázatból eredő kára bíróság előtti érvényesítésének lehetőségét.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria ítéletét az indítványozó 2019. december 10. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2020. február 10. napján, határidőben nyújtotta be. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszát. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítvány mind a XIII. cikk (1) bekezdése, mind a XXVIII. cikk (1) bekezdése, mind pedig a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában eleget tesz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [12] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére azért hivatkozott, mert álláspontja szerint a támadott bírói döntés a kártérítési igénye érvényesítésére vonatkozó jogalapot jogszabályellenes indokolással vonta el.
- [13] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a kártérítéshez való jog nem vezethető le alapjogként az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdéséből [elsőként: 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [135], legutóbb például: 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [51]]. Ugyanakkor azonban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jognak részét képezi, hogy a törvényhozónak egy olyan kárelosztási (kártelépítési) rendszert kell kialakítania, amely a károkozói és a károsulti pozíciókat egyensúlyban tartja [17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [39]].
- [14] Jelen eljárás keretei között megállapítható, hogy az indítványozó a hatályos jogszabályi keretek között jogosult volt kártérítési igény bíróság előtti érvényesítésének kezdeményezésére, azonban annak megítélése, hogy az irányadó jogszabályok alapulvételével a bíróság által megállapított tényállásra tekintettel az indítványozó

az adott egyedi ügyben ténylegesen jogosult-e kártérítésre, olyan szakjogi-törvényértelmezési, illetőleg bizonyíték-értékelési kérdésnek tekinthető, mely az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért „[ö]nmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {Elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [15] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt is hangsúlyozza, hogy a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Önmagában az a tény, hogy a bíróság az indítványozótól eltérően értelmez valamely jogszabályi rendelkezést, illetőleg eltérően értékeli valamely bizonyítékot, még nem ad okot az Alkotmánybíróság eljárására, amennyiben a bíróság által választott jogértelmezés az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományon belül helyezkedik el, ellenkező esetben ugyanis az Alkotmánybíróság egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3163/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye nem vetődött fel, és az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel.
- [17] 2.4. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét azért állítja, mert megítélése szerint az eljáró bíróság az adott ügyben releváns jogszabályhelynek csak az egyik részét vette figyelembe, annak másik (az indítványozó álláspontja szerint releváns) rendelkezését azonban figyelmen kívül hagyta.
- [18] Az Alkotmánybíróság az indítványozó ezen érvével összefüggésben visszautal a jelen végzés 2.3. pontjában (Indokolás [12] és köv.) az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdésekkel összefüggésben tett megállapításokra, melyeket az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével kapcsolatosan is irányadónak tekint. Az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság nem ténybíróság, azaz a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ennek eredményeként a tényállás, továbbá az ügyben alkalmazandó jogszabályok megállapítása, a jogszabályok értelmezése, illetve a jogorvoslati eljárás(ok) során mindezek bizonyos fokú felülvizsgálata a bíróságok, végső soron pedig a Kúria feladata {lásd például: 3006/2019. (I. 7.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [19] Mindezen szempontok alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem tartalmaz.
- [20] 2.5. Végezetül az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a Kúria ítélete az Alaptörvény XXVIII. cikk (7). bekezdésében garantált jogorvoslatihoz való jogot is sérti, mivel elvonta az indítványozótól a kára bíróság előtti érvényesítésének lehetőségét.
- [21] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok, mint amilyen a felülvizsgálat is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslatihoz való jog védelmi körén {legutóbb például: 3162/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletével összefüggésben sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg.
- [22] 2.6. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány sem az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, sem pedig a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.

[23] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2020. november 17.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/506/2020.

